

**การพัฒนาการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล
ของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**
**DEVELOPMENT OF BUDGET MANAGEMENT IN ACCORDANCE WITH GOOD
GOVERNANCE PRINCIPLES OF THE FACULTY OF ENGINEERING
MAHASARAKHAM UNIVERSITY**

พยุ้งศักดิ์ ภัคดีพล^{*1}

นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการ คณะวิศวกรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม¹

ผู้รับผิดชอบบทความ: p_phugdeephol@hotmail.com

Phayungsak Phugdeephol ^{*1}

Policy and Plan Analyst Professional Faculty of Engineering, Mahasarakham University¹

Corresponding author: p_phugdeephol@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 2) ศึกษาปัญหา อุปสรรคในการบริหารงบประมาณของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และ 3) ศึกษาแนวทางในการพัฒนาการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 80 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ประเมินค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มเป้าหมาย ผู้บริหาร 2 คน บุคลากรสายวิชาการ 2 คน บุคลากรสายสนับสนุน 2 คน และผู้น้องครุภัณฑ์ 2 คน จำนวนทั้งหมด 8 คน โดยวิธีการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปผลเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.99$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือด้านหลักภาระรับผิดชอบ ($\bar{X}=4.52$) อยู่ใน

Received: 28 September 2022

Revised: 19 November 2022

Accepted: 10 December 2022

Online publication date: 28 December 2022

ระดับมากที่สุด และอยู่ในระดับมาก 5 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X}=4.14$) ด้านหลักนิติธรรม ($\bar{X}=3.89$) ด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X}=3.87$) ด้านหลักความคุณธรรม ($\bar{X}=3.83$) และด้านหลักความโปร่งใส ($\bar{X}=3.72$) ตามลำดับ 2) ปัญหา อุปสรรค ในการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า ด้านหลักความโปร่งใส (Transparency) ยังพบปัญหา อุปสรรคด้านระบบการตรวจสอบการทำงานภายในคณะฯ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ตามความเหมาะสม และ การรายงานผลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน ให้บุคลากรในคณะฯ และบุคคลภายนอกได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ 3) แนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ควรมีการสร้างมาตรการตรวจสอบภายในที่มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้นและบริหารโดยการกำหนดบุคลากรที่เหมาะสมกับภาระงานของหน่วยงาน

คำสำคัญ : งบประมาณ / การบริหาร / หลักธรรมาภิบาล

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the level of budget management according to the principles of good governance of the Faculty of Engineering, Mahasarakham University 2) to study the problem obstacles in managing the budget of the Faculty of Engineering, Mahasarakham University and 3) to study guidelines for developing budget management according to the principles of good governance of the Faculty of Engineering, Mahasarakham University. For quantitative research, a sample of 80 people was used with a 5-level estimation questionnaire. Statistics used in data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation and qualitative research. Target group consisted of 8 people which were 2 administrators, 2 academic staffs, 2 support staffs, and 2 student organization leaders. The data from the target group were obtained by interview method. Data were analyzed by content analysis and descriptive conclusions.

The results of the research revealed that 1) the overall of budget management according to the principles of good governance of the Faculty of Engineering, Mahasarakham University had, the mean at a high level ($\bar{X}=3.99$). When considering each side, it was found that the side with the highest mean was the main

responsibility ($\bar{X}=4.52$) which was in at the highest level. The high level in 5 aspects, ranked by descending order as follows: principle of participation ($\bar{X}=4.14$), rule of law ($\bar{X}=3.89$), value principle ($\bar{X}=3.87$), morality ($\bar{X}=3.83$) and transparency ($\bar{X}=3.72$), respectively 2) problems and obstacles in budget management according to good governance principles of the Faculty of Engineering Mahasarakham University was found that the principle of transparency still encountered problems about the obstacles in the inspection system of the work within the Faculty, the access to information as appropriate and reporting on the performance of the department for persons in the and out Faculty 3) guidelines for developing budget management according to the principles of good governance of the Faculty of Engineering, Mahasarakham University should be created and managed with stronger internal audit measures by assigning personnel appropriate to the workload of the department.

Keywords: Budget / Management / Good Governance

บทนำ

ธรรมาภิบาล (Good Governance) เป็นแนวความคิด หลักการพื้นฐาน และวิธีการปฏิบัติงาน หรือการบริหารงานโดยยึดถือระบบคุณธรรมและจริยธรรม เป็นแนวทางในการจัดการและการควบคุม ดูแลการดำเนินการต่างๆ ให้เป็นไปในครรลองธรรม ภายใต้ความคาดหวังว่าจะก่อให้เกิดผลสุดท้าย ให้องค์การสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ความเป็นธรรม ความสุจริตโปร่งใส ความคุ้มค่าเงิน คำนึงถึงบทบาทและการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ธรรมาภิบาลจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาองค์การและสังคมประเทศชาติอย่างแท้จริง และการพัฒนาอย่างยั่งยืนจะทำได้เลยหากประเทศหรือองค์กรนั้นปราศจาก Good Governance โดยเฉพาะในองค์การทางการศึกษา หากนำธรรมาภิบาลมาใช้กับการบริหารมหาวิทยาลัยด้วยแล้วจะเป็นต้นแบบการบริหารที่สามารถทำให้ทุกฝ่ายในองค์การสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข มีความรู้รักสามัคคีและร่วมกัน เป็นพลังในการสร้างชาติต่อไป และเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศ เพื่อเป็นการบรรเทาป้องกันหรือแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤติหรือภัยอันตรายที่หากจะมีมาในอนาคตได้ เพราะสังคมถ้ารู้ว่าการมีการบริหารอย่างมีธรรมาภิบาลแล้วนั้นย่อมได้รับความเชื่อถือ ความไว้วางใจ และความศรัทธา และการมีธรรมาภิบาลจะช่วยสร้างแรงจูงใจในการทำงานและรักษา

พนักงานดีๆ ให้อยู่กับองค์กร ทำให้เกิดการเรียนรู้ และนวัตกรรมใหม่ๆ ช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และสร้างจุดยืนขององค์กร ตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานและเป็นที่ยอมรับในสังคม (ลัดดา ผลวัฒน์, 2557)

การใช้จ่ายเงินงบประมาณขององค์การภาครัฐจะต้องให้สอดคล้องกับพันธกิจ วัตถุประสงค์ และผลผลิตตามที่องค์การคาดหวังหรือได้ตั้งเป้าไว้ และเพื่อให้เกิดประโยชน์ของสาธารณะอย่างสูงสุด ซึ่งหากทำเช่นนั้น เราถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างความโปร่งใสให้เกิดขึ้นในภาครัฐ เนื่องจากหากมีกระบวนการในการบริหารจัดการงบประมาณของรัฐที่ดีจะต้องสามารถทำให้ประชาชนทราบได้ว่าทรัพยากรของรัฐซึ่งมาจากเงินภาษีอากรของประชาชนถูกใช้ไปในแผนงาน โครงการ และกิจกรรมใดบ้างและถูกใช้ไปอย่างไร มีความโปร่งใสและก่อให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลหรือไม่ (พีรสิทธิ์ คำนวนศิลป์ และธัชเฉลิม สุทธิพงษ์ประชา, 2559)

คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นสถาบันการศึกษาซึ่งมีหน้าที่จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยไม่เป็นส่วนราชการ มีหน้าที่จัดการศึกษาทำนองเดียวกับคณะฯ ดำเนินงานในรูปแบบการบริหารที่เน้นความคล่องตัว มีประสิทธิภาพและพึงตนเองให้มากที่สุด (รายงานประจำปี คณะวิศวกรรมศาสตร์, 2563) คณะวิศวกรรมศาสตร์จึงเป็นหนึ่งในหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยการดำเนินงานทุกภารกิจจำเป็นต้องอาศัยงบประมาณเป็นปัจจัยหลักในการบริหารจัดการภายในหน่วยงานให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนา พันธกิจ วัตถุประสงค์ และผลผลิตตามที่หน่วยงานคาดหวังหรือได้ตั้งเป้าไว้

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อสถาบันหน่วยงาน ในการพัฒนาการบริหารงบประมาณให้มีธรรมาภิบาล มีความโปร่งใส ก่อให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลต่อคณะวิศวกรรมศาสตร์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล ของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะในการบริหารงบประมาณ ของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
3. เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล ของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการ พนักงาน อาจารย์ บุคลากรสายสนับสนุน ของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 99 คน กลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรทาร์ยา มาเน่ (Yamane, 1973) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 80 คน เลือกจำนวนการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามประเภทบุคลากรโดยการเทียบบัญชีไตรยางค์ โดยบุคลากร สายวิชาการ 60 คน ได้ 48 คน บุคลากรสายสนับสนุน 39 คน ได้ 32 คน รวม 80 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ตอนที่ 2 แบบสอบถาม เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหาสารคาม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด นำข้อมูลมาหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำไปเปรียบเทียบเกณฑ์แปลความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

การวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการนำผลการวิจัยในระยะที่ 1 (เชิงปริมาณ) มาวิเคราะห์และสร้าง เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) เพื่อให้ได้แนวทางในการ พัฒนาการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล ประชากรกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหาร 2 คน บุคลากรสายวิชาการ 2 คน บุคลากรสายสนับสนุน 2 คน และผู้นำองค์กรนิสิต 2 คน จำนวนทั้งหมด 8 คน ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) เพื่อเลือกกลุ่มตัวอย่างให้ตรงตาม หลักเกณฑ์และจุดมุ่งหมายของผู้วิจัยคือเป็นผู้มีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณของคณะและยินดี ให้ความร่วมมือ โดยใช้คำถามเดียวกันทุกคน ใช้คำถามจากผลการวิจัยเชิงปริมาณ จำนวน 3 คำถาม และใช้วิธีการจดบันทึก บันทึกเสียงและถ่ายภาพประกอบ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ตามระเบียบสำนัก นายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 มีหลักพื้นฐาน ของการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี 6 ประการ คือ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักความมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ และ 6) หลักความคุ้มค่า ศึกษา ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยและสร้างแบบสอบถาม ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของที่ปรึกษาโครงการวิจัย แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล

ผู้เชี่ยวชาญความเหมาะสมด้านภาษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงของแบบสอบถามโดยใช้สูตร (IOC) ตามวิธีของโรวินลลี (Rovinelli) และแฮมเบิลตัน (Rovinelli and Hambleton, 1977) นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะไปทดลองใช้ (Try out) กับบุคลากรสายวิชาการและบุคลากรสายสนับสนุนคนอื่นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 40 คน หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .89 และจัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์และนำไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นำเสนอเป็นตาราง แผลผล และบรรยายประกอบท้ายตาราง ตามเกณฑ์การประเมินของบุญชม ศรีสะอาด (2556)

ผลการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณ

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล

ของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยรวมและรายด้าน

การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล	อันดับ
1. หลักนิติธรรม	3.89	.48	มาก	3
2. หลักความคุณธรรม	3.83	.46	มาก	5
3. หลักความโปร่งใส	3.72	.58	มาก	6
4. หลักการมีส่วนร่วม	4.14	.76	มาก	2
5. หลักการรับผิดชอบ	4.52	.58	มากที่สุด	1
6. หลักความคุ้มค่า	3.87	.50	มาก	4
รวม	3.99	.42	มาก	

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล ของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.99$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือด้านหลักการรับผิดชอบ ($\bar{X}=4.52$) อยู่ในระดับมากที่สุด และอยู่ในระดับมาก 5 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X}=4.14$) รองลงมาคือ ด้านหลักนิติธรรม ($\bar{X}=3.89$) รองลงมาคือ ด้านหลัก

ความคุ้มค่า ($\bar{X}=3.87$) รองลงมาคือ ด้านหลักความคุณธรรม ($\bar{X}=3.83$) และด้านหลักความโปร่งใส ($\bar{X}=3.72$)

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล
ของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ด้านหลักนิติธรรม

ด้านนิติธรรม	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล	อันดับ
1. บุคลากรในหน่วยงานมีส่วนร่วมในการกำหนด กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อตกลง หรือแนวบริหารงาน ในหน่วยงานและเอื้อต่อการควบคุม	4.15	.62	มาก	1
2. หน่วยงานของท่านมีการบริหารงานงบประมาณและ ทรัพยากร เป็นไปตามระเบียบราชการ	3.59	.76	มาก	5
3. หน่วยงานของท่านมีการบริหารงานงบประมาณและ ทรัพยากร ด้วยความเป็นธรรมเสมอภาคและไม่เลือกปฏิบัติ	3.90	.74	มาก	3
4. หน่วยงานของท่านมีการตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ต่างๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับ	4.00	.81	มาก	2
5. หน่วยงานของท่านมีการบริหารงานงบประมาณและ ทรัพยากร โดยใช้กระบวนการการตัดสินใจ ตามหลักฉันทามติ	3.79	.77	มาก	4
รวม	3.89	.48	มาก	

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของคณะ วิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ด้านหลักนิติธรรม (Rule of Law) โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ ในระดับมาก ($\bar{X}=3.89$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 5 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย ดังนี้ บุคลากรในหน่วยงานมีส่วนร่วมในการกำหนด กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อตกลง หรือแนวบริหารงานในหน่วยงานและเอื้อต่อการควบคุม ($\bar{X}=4.15$) รองลงมาคือ หน่วยงาน ของท่านมีการตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับต่างๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับ ($\bar{X}=4.00$) รองลงมาคือ หน่วยงานของท่านมีการบริหารงานงบประมาณและทรัพยากร ด้วยความเป็นธรรมเสมอ ภาคและไม่เลือกปฏิบัติ ($\bar{X}=3.90$) รองลงมาคือ หน่วยงานของท่านมีการบริหารงานงบประมาณและ ทรัพยากร โดยใช้กระบวนการการตัดสินใจตามหลักฉันทามติ ($\bar{X}=3.79$) และหน่วยงานของท่านมี การบริหารงานงบประมาณและทรัพยากร เป็นไปตามระเบียบราชการ ($\bar{X}=3.59$)

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล

ของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ด้านหลักความคุณธรรม

ด้านหลักความคุณธรรม (Ethics)	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล	อันดับ
1. บุคลากรในหน่วยงานปฏิบัติงานด้วยความสุจริต	3.91	.68	มาก	2
2. บุคลากรในหน่วยงานมีการตอบสนองความต้องการของประชาชนหรือผู้รับบริการ เช่น การอำนวยความสะดวก อย่างเสมอภาค รวดเร็ว	3.98	.69	มาก	1
3. บุคลากรในหน่วยงานปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถโดยคำนึงถึงประโยชน์ของทางราชการ	3.71	.77	มาก	5
4. หน่วยงานของท่านมีการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาตนเอง พร้อมกับมีหลักคุณธรรมในตนเองอย่างสม่ำเสมอ	3.75	.70	มาก	4
5. หน่วยงานของท่านมีการประเมินผลปฏิบัติงานและพิจารณาความดีความชอบด้วยความยุติธรรมตามหลักเกณฑ์อย่างชัดเจน	3.81	.90	มาก	3
รวม	3.83	.46	มาก	

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ด้านหลักความคุณธรรม (Ethics) โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.83$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ บุคลากรในหน่วยงานมีการตอบสนองความต้องการของประชาชนหรือผู้รับบริการ เช่น การอำนวยความสะดวก อย่างเสมอภาค รวดเร็ว ($\bar{X}=3.98$) รองลงมาคือ บุคลากรในหน่วยงานปฏิบัติงานด้วยความสุจริต ($\bar{X}=3.91$) รองลงมาคือ หน่วยงานของท่านมีการประเมินผลปฏิบัติงานและพิจารณาความดีความชอบด้วยความยุติธรรมตามหลักเกณฑ์อย่างชัดเจน ($\bar{X}=3.81$) รองลงมาคือ หน่วยงานของท่านมีการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาตนเอง พร้อมกับมีหลักคุณธรรมในตนเองอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}=3.75$) และบุคลากรในหน่วยงานปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถโดยคำนึงถึงประโยชน์ของทางราชการ ($\bar{X}=3.71$)

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล

ของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ด้านหลักความโปร่งใส

ด้านหลักความโปร่งใส (Transparency)	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล	อันดับ
1. หน่วยงานของท่านมีระบบการตรวจสอบการทำงานภายในหน่วยงาน	3.40	.77	ปานกลาง	5
2. หน่วยงานของท่านมีการเปิดเผยและเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างเสรีตามความเหมาะสม เช่น งบประมาณ ข้อมูลการจัดซื้อ-จัดจ้าง เป็นต้น	3.74	.94	มาก	3
3. หน่วยงานของท่านมีการแจ้งข้อมูลที่จำเป็นและเป็นประโยชน์อย่างสม่ำเสมอและถูกต้อง เช่น ปิดประกาศ ประชุมชี้แจง	3.69	.88	มาก	4
4. บุคคลภายนอกหน่วยงานสามารถติดตามและตรวจสอบการดำเนินกิจกรรม การใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานได้	3.90	.87	มาก	1
5. มีการรายงานผลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน ให้บุคลากรในหน่วยงานและบุคคลภายนอกได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ	3.85	.73	มาก	2
รวม	3.72	.58	มาก	

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หลักความโปร่งใส (Transparency) โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.72$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ และระดับปานกลาง 1 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ บุคคลภายนอกหน่วยงานสามารถติดตามและตรวจสอบการดำเนินกิจกรรม การใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.90$) รองลงมาคือ มีการรายงานผลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน ให้บุคลากรในหน่วยงานและบุคคลภายนอกได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.85$) รองลงมาคือ หน่วยงานของท่านมีการเปิดเผยและเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างเสรีตามความเหมาะสม เช่น งบประมาณ ข้อมูลการจัดซื้อ-จัดจ้าง เป็นต้น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.74$) รองลงมาคือ หน่วยงานของท่านมีการแจ้งข้อมูลที่จำเป็นและเป็นประโยชน์อย่างสม่ำเสมอและถูกต้อง เช่น ปิดประกาศ ประชุมชี้แจง อยู่ใน

ระดับมาก ($\bar{X}=3.69$) และหน่วยงานของท่านมีระบบการตรวจสอบการทำงานภายในหน่วยงาน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.40$)

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล

ของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ด้านหลักการมีส่วนร่วม

ด้านหลักการมีส่วนร่วม (Participation)	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล	อันดับ
1. หน่วยงานของท่านเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและร่วมแสดงความคิดเห็นในการบริหารงบประมาณได้	4.09	.83	มาก	3
2. หน่วยงานของท่านมีการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรในหน่วยงานทำงานร่วมกันเป็นทีม และสร้างเครือข่ายในการทำงาน	4.28	0.86	มาก	1
3. หน่วยงานของท่านมีการมอบอำนาจและความรับผิดชอบในการตัดสินใจดำเนินการ ให้แก่บุคลากรในหน่วยงาน	4.09	1.12	มาก	3
4. หน่วยงานของท่านมีการตอบสนองและนำความคิดเห็นที่รับฟัง มาใช้ในการตัดสินใจหรือปรับปรุงการปฏิบัติงาน	4.18	1.09	มาก	2
5. หน่วยงานของท่านมีกิจกรรม/งบประมาณ เพื่อสนับสนุนการมีส่วนร่วมของบุคลากร และบุคคลภายนอก	4.08	0.95	มาก	4
รวม	4.14	0.76	มาก	

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ด้านหลักการมีส่วนร่วม (Participation) โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ หน่วยงานของท่านมีการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรในหน่วยงานทำงานร่วมกันเป็นทีม และสร้างเครือข่ายในการทำงาน ($\bar{X}=4.28$) รองลงมาคือ หน่วยงานของท่านมีการตอบสนองและนำความคิดเห็นที่รับฟัง มาใช้ในการตัดสินใจหรือปรับปรุงการปฏิบัติงาน ($\bar{X}=4.18$) รองลงมาคือ หน่วยงานของท่านมีการมอบอำนาจและความรับผิดชอบในการตัดสินใจดำเนินการให้แก่บุคลากรในหน่วยงาน ($\bar{X}=4.09$) รองลงมาคือ หน่วยงานของท่านเปิดโอกาสให้

บุคคลภายนอกมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและร่วมแสดงความคิดเห็นในการบริหารงบประมาณได้ ($\bar{X} = 4.08$) และหน่วยงานของท่านมีกิจกรรม/งบประมาณ เพื่อสนับสนุนการมีส่วนร่วมของบุคลากรและบุคคลภายนอก ($\bar{X} = 4.08$)

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล

ของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ด้านหลักการรับผิดชอบ

ด้านหลักการรับผิดชอบ (Accountability)	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล	อันดับ
1. หน่วยงานของท่านมีระบบให้บุคลากรตระหนักในความรับผิดชอบต่อหน้าที่และศักยภาพของตนเอง	4.55	.61	มากที่สุด	3
2. หน่วยงานของท่านมีการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการใช้จ่ายงบประมาณที่ชัดเจน	4.60	.94	มากที่สุด	1
3. บุคลากรในหน่วยงานได้ร่วมใจกันปฏิบัติงานและบริหารจัดการงบประมาณเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้	4.56	.76	มากที่สุด	2
4. บุคลากรมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และยอมรับผลการดำเนินงาน ทั้งรับผิดชอบและรับชอบ	4.55	.67	มากที่สุด	3
5. หน่วยงานของท่านมีการติดตามและประเมินผล การปฏิบัติงาน การใช้จ่ายงบประมาณของบุคลากรในหน่วยงานอย่างสม่ำเสมอ	4.33	.76	มาก	4
รวม	4.52	.58	มากที่สุด	

จากตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ด้านหลักการรับผิดชอบ (Accountability) โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ข้อ และระดับมาก 1 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ หน่วยงานของท่านมีการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการใช้จ่ายงบประมาณที่ชัดเจน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) รองลงมาคือ บุคลากรในหน่วยงานได้ร่วมใจกันปฏิบัติงานและบริหารจัดการงบประมาณเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$) รองลงมาคือ หน่วยงานของท่านมีระบบให้บุคลากรตระหนักในความรับผิดชอบต่อหน้าที่และศักยภาพของตนเอง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$) รองลงมาคือ บุคลากรมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และยอมรับผลการดำเนินงาน

ทั้งรับผิดชอบและรับผิดชอบต่อผู้อื่นในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.55$) และหน่วยงานของท่านมีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน การใช้จ่ายงบประมาณของบุคลากรในหน่วยงานอย่างสม่ำเสมอ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.33$)

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล

ของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ด้านหลักความคุ้มค่า

ด้านหลักความคุ้มค่า (Utility)	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล	อันดับ
1. หน่วยงานของท่านมีระบบโครงสร้างในการดำเนินงานบริหารงบประมาณที่ชัดเจน	4.15	1.16	มาก	1
2. หน่วยงานของท่านมีการวางแผนการใช้งบประมาณในแต่ละปีงบประมาณล่วงหน้าและดำเนินการตามแผนปฏิบัติการที่วางไว้	4.08	.94	มาก	2
3. หน่วยงานของท่านมีการติดตาม และประเมินผล เพื่อปรับปรุงแนวทางการปฏิบัติงานด้านงบประมาณ	3.81	.80	มาก	4
4. หน่วยงานของท่านมีการบริหารโดยการกำหนดบุคลากรที่เหมาะสมกับภาระงานของหน่วยงานซึ่งมีการบริหารทรัพยากร ต้นทุนและงบประมาณเหมาะสมกับองค์กร	3.40	.96	ปานกลาง	5
5. หน่วยงานของท่านมีการเบิกจ่ายงบประมาณได้รวดเร็วตรงตามโครงการ/กิจกรรม และตรงตามระยะเวลาที่กำหนด	3.90	.85	มาก	3
รวม	3.87	.50	มาก	

จากตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ด้านหลักความคุ้มค่า (Utility) โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.87$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ และระดับปานกลาง 1 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย หน่วยงานของท่านมีระบบโครงสร้างในการดำเนินงานบริหารงบประมาณที่ชัดเจน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.15$) รองลงมาคือ หน่วยงานของท่านมีการวางแผนการใช้งบประมาณในแต่ละปีงบประมาณล่วงหน้าและดำเนินการตามแผนปฏิบัติการที่วางไว้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.08$) รองลงมาคือ หน่วยงานของท่านมีการเบิกจ่ายงบประมาณได้รวดเร็วตรง

ตามโครงการ/กิจกรรม และตรงตามระยะเวลาที่กำหนด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.90$) รองลงมาคือ หน่วยงานของท่านมีการติดตาม และประเมินผลเพื่อปรับปรุงแนวทางการปฏิบัติงานด้านงบประมาณ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.81$) และหน่วยงานของท่านมีการบริหารโดยการกำหนดบุคลากรที่เหมาะสม กับภาระงานของหน่วยงานซึ่งมีการบริหารทรัพยากร ต้นทุนและงบประมาณ เหมาะสมกับองค์กร อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.40$)

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

สรุปได้ดังนี้ 1) ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นด้วยกับผลการวิจัยการพัฒนาระบบงบประมาณตาม หลักธรรมาภิบาลของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ด้านหลักภาระรับผิดชอบ (Accountability) มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด เพราะบุคลากรของคณะฯ ทั้งสายวิชาการและสาย สนับสนุนตระหนักในความรับผิดชอบต่อหน้าที่และศักยภาพของตนเอง คณะฯ มีการกำหนด เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการใช้จ่ายงบประมาณที่ชัดเจน บุคลากรได้ร่วมกันปฏิบัติงานและ บริหารจัดการงบประมาณเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ บุคลากรมีความ รับผิดชอบต่อหน้าที่ และยอมรับผลการดำเนินงาน ทั้งรับผิดชอบและรับชอบ 2) ยังพบปัญหา อุปสรรค ด้านระบบการตรวจสอบการทำงานภายในคณะฯ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ตามความเหมาะสม และ การรายงานผลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน ให้บุคลากรในคณะฯ และบุคคลภายนอกได้รับทราบ อย่างสม่ำเสมอ 3) แนวทางในการพัฒนาระบบงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของคณะ วิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อเสนอแนะ ควรมีการสร้าง มาตรการตรวจสอบภายในที่มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้นภายในคณะฯ และการบริหารงานโดยการ กำหนดบุคลากรที่เหมาะสมกับภาระงานของหน่วยงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ข้อมูล การ บริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่ง ด้านหลักความโปร่งใส (Transparency) เป็นด้านที่ได้รับค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

อภิปรายผล

1. จากการศึกษาพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือด้านหลักภาระรับผิดชอบ อยู่ในระดับ มากที่สุด และอยู่ในระดับมาก 5 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม รองลงมาคือ ด้านหลักนิติธรรม รองลงมาคือ ด้านหลักความคุ้มค่า รองลงมาคือ ด้านหลักความ คุณธรรม และด้านหลักความโปร่งใส สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สามารถ อัยกร และคนอื่น ๆ (2561) ซึ่งได้ศึกษา เรื่อง องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาลในมหาวิทยาลัยราชภัฏ กล่าวว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏมียุทธศาสตร์แตกต่างจากองค์กรรูปแบบอื่น ดังนั้นองค์ประกอบของหลักธรรมาภิ

บาลจึงต้องเหมาะสมกับองค์กร เมื่อทบทวนวรรณกรรมที่ศึกษาหลักธรรมาภิบาลในหน่วยงานภาครัฐ และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อยืนยันข้อมูล พบว่าองค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาลยังอยู่ภายใต้ อิทธิพลแนวคิดของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและ สังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ที่ประกอบด้วย 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักการมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ และ 6) หลักความคุ้มค่า

ทั้งนี้เนื่องจากบุคลากรของคณะวิศวกรรมศาสตร์ เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ส่วน ใหญ่แล้วจะเป็นบุคคลที่มีระดับการศึกษาในระดับสูง เป็นอาจารย์ผู้สอนหรือเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนที่ ถ่ายทอดความรู้ และสื่อสารกับนิสิตจำนวนมาก มีการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการใช้จ่าย งบประมาณที่ชัดเจน สามารถร่วมใจกันปฏิบัติงานและบริหารจัดการงบประมาณเพื่อให้เป็นไปตาม เป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ยอมรับผลการดำเนินงาน ทั้งรับผิดชอบและรับชอบ สอดคล้องกับ การศึกษาของ เกษม วัฒนชัย (2546) ซึ่งได้เสนอแนวคิดการปรับธรรมาภิบาลมาใช้ในการศึกษา โดย กล่าวว่า ต้องมีระบบรับผิดชอบต่อผลการบริหารการศึกษา (accountability) ต้องสร้างระบบให้มีคน รับผิดชอบ ครูใหญ่ หัวหน้าหมวด ผู้อำนวยการเขต เลขานุการของแห่งต่าง ๆ ต้องรับผิดชอบ ถ้าสร้าง ตรงนี้ได้ เชื่อว่าระบบจะมีธรรมาภิบาลและสามารถเลื่อนไปข้างหน้าได้อย่างรวดเร็ว

2. ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะในการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของคณะ วิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า ด้านหลักความโปร่งใส (Transparency) เป็นด้าน ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด โดยยังพบปัญหา อุปสรรคด้านระบบการตรวจสอบการทำงานภายในคณะฯ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ตามความเหมาะสม โดยระบบอาจมีจุดบกพร่องที่ต้องปรับปรุง จึงควรสร้าง มาตรการการตรวจสอบภายในที่มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น และการรายงานผลการปฏิบัติงานของ หน่วยงาน ให้บุคลากรในคณะฯ และบุคคลภายนอกได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งเป็นไปในทิศทาง เดียวกันกับผลการศึกษาเชิงคุณภาพ รวมถึงสอดคล้องกับการศึกษาของ ลัดดา ผลวัฒนะ (2557) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับธรรมาภิบาลกับการบริหารมหาวิทยาลัย โดยกล่าวว่า การดำเนินงานของ มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ นอกจากมีปัญหาในเรื่องงบประมาณและบุคลากรแล้ว ยังมีปัญหาในเรื่องการถูกตรวจสอบด้วยมาตรการและวิธีการเดิมของรัฐ

3. แนวทางในการพัฒนาการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของของคณะ วิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ควรมีการสร้างมาตรการตรวจสอบภายในที่มีความ เข้มแข็งมากยิ่งขึ้นภายในคณะฯ และการบริหารงานโดยการกำหนดบุคลากรที่เหมาะสมกับภาระงาน ของหน่วยงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ข้อมูล การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล ของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งด้านหลักความโปร่งใส (Transparency)

เป็นด้านที่ได้รับความเลี่ยนน้อยที่สุด สอดคล้องกับการศึกษาของสถาบันคลังสมองแห่งชาติ (2552) ศึกษาเรื่องธรรมาภิบาลมหาวิทยาลัย โดยกล่าวว่ามหาวิทยาลัยเป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาในด้านวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง หลากหลายสาขาวิชา รวมทั้งการทำวิจัยและให้บริการทางวิชาการแก่สังคม มหาวิทยาลัยจึงต้องมีระบบธรรมาภิบาลในการดำเนินการ การจัดการ และการควบคุมดูแลต่างๆ ทั้ง ด้านการบริหารจัดการทั่วไป การบริหารวิชาการ การบริหารงานบุคคลการบริหารงบประมาณและทรัพย์สิน และมีการกำกับตรวจสอบโดยกลไกภายในมหาวิทยาลัยอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลจากการศึกษาวิจัย พบว่า การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล ของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ด้านหลักภาระรับผิดชอบ (Accountability) มีระดับความคิดเห็นมากกว่าด้านอื่น คณะฯ จึงควรนำผลการค้นพบไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในองค์กร เช่น การกำหนดเป้าหมายต่างๆ ร่วมกัน การจัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณ เป็นต้น เนื่องจากบุคลากรมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีทักษะ ความสามารถ

2. ควรมีการพัฒนากระบวนการตรวจสอบการทำงานภายในคณะฯ การสร้างมาตรการตรวจสอบภายในที่มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น และการบริหารงานโดยการกำหนดบุคลากรที่เหมาะสมกับภาระงานของหน่วยงาน จะทำให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงานร่วมกัน รวมถึงทำให้องค์การมีความพร้อมกับการแข่งขันในอนาคตที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษการพัฒนาการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อค้นหาวิธีการพัฒนาให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการของหน่วยงาน องค์กรอื่น ๆ ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

2. ควรมีการวิจัยเชิงทดลองเพื่อหารูปแบบใหม่ในการพัฒนาการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนจากเงินทุนอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณเงินรายได้ประจำปี 2564 คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

เอกสารอ้างอิง

เกษม วัฒนชัย. (2546). **การบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพ**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท เซ็นจูรี จำกัด.
บุญชม ศรีสะอาด. (2556). **การวิจัยเบื้องต้นฉบับปรับปรุงใหม่**. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.

พีรสิทธิ์ คำนวนศิลป์ และ ธัชเฉลิม สุทธิพงษ์ประชา. (2559). **พัฒนาการการบริหารภาครัฐไทย: จากอดีตสู่อนาคต Development of Public Sector Management in Thailand: From the Past to the Future**. ขอนแก่น : วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น. หน้า 52.

ลัดดา ผลวัฒนะ. (2557). “ธรรมาภิบาลกับการบริหารมหาวิทยาลัย
GOOD GOVERNANCE FOR UNIVERSITY ADMINISTRATION”. **วารสารการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา**. ปีที่ 8 ฉบับที่ 2. (เมษายน - กันยายน 2557) หน้า 25.
สถาบันคลังสมองของชาติ. (2552). **ธรรมาภิบาลมหาวิทยาลัย**. ปีที่ 1 ฉบับที่ 1. หน้า 10-21.
สามารถ อัยกร และคนอื่น ๆ. “องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาลในมหาวิทยาลัยราชภัฏ”.
วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา. ปีที่ 12 ฉบับที่ 2. (พฤษภาคม-สิงหาคม). หน้า 280.
_____. (2563). **รายงานประจำปีคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**.
มหาสารคาม : คลังนานาวิทยา.

Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). “On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity”. **Dutch Journal of Educational Research**. Vol. 2. pp 49-60.

Yamane, Taro. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis**. (3rd ed.). New York: Harper and Row Publications.